

ศูนย์พัฒนาการสาธารณสุขมูลฐาน
ภาคเหนือ จังหวัดนครสวรรค์

การถอดบทเรียน

ผลงาน อสม.ดีเด่น

ภาคเหนือ ปี 2563

SCAN ME

“การสาธารณสุขมูลฐาน
เป็นรากฐานระบบสุขภาพไทย”

บทนำ

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ศูนย์พัฒนาการสาธารณสุขมูลฐานภาคเหนือ จังหวัดนครสวรรค์ ได้รับมอบหมายการดำเนินงานปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการระดับหน่วยงาน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ในด้านมิติภายนอก (ด้านประสิทธิผล) ระดับความสำเร็จของการถอดบทเรียนผลงาน อสม. ดีเด่น (ระดับ ๕) เพื่อขับเคลื่อนการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามตัวชี้วัดคำรับรองฯ ศูนย์พัฒนาการสาธารณสุขมูลฐานภาคเหนือ จังหวัดนครสวรรค์ ได้จัดทำเอกสารการถอดบทเรียนผลงาน อสม. ดีเด่นระดับภาคเหนือ ๑๒ สาขา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถอดบทเรียนการดำเนินงาน อสม. ดีเด่นภาคเหนือ ปี ๒๕๖๓ เนื้อหาประกอบด้วย บทนำ และผลการถอดบทเรียนผลงาน อสม. ดีเด่น

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับใช้เป็นแนวทางในการดูแลสุขภาพของประชาชนและต่อยอดการดำเนินงาน ขอขอบคุณ อสม. ดีเด่น ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และบุคลากรของหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือในการจัดทำเอกสารถอดบทเรียนฯ จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี หากมีข้อเสนอแนะ ทางคณะผู้จัดทำขอน้อมรับเพื่อการพัฒนาต่อไป

ศูนย์พัฒนาการสาธารณสุขมูลฐานภาคเหนือ จังหวัดนครสวรรค์

๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๓

สารบัญ

สาขา	หน้า
1. การเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อ	1
2. การส่งเสริมสุขภาพ	4
3. สุขภาพจิตชุมชน	7
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน	9
5. การบริการใน ศสมช. และการสร้างหลักประกันสุขภาพ	11
6. การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ	14
7. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ	16
8. การป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์ในชุมชน	18
9. การจัดการสุขภาพชุมชนและอนามัยสิ่งแวดล้อม	21
10. นมแม่ และอนามัยแม่และเด็ก	24
11. ทันตสุขภาพ	26
12. การป้องกัน และควบคุมโรคไม่ติดต่อ	29

การถอดบทเรียน อสม.ดีเด่น ภาคเหนือ ปี 2563

1 สาขา การเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ

ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ-นามสกุล : นายสงวน พันเรือง

การศึกษาสูงสุด : ปริญญาตรี สาขาการปกครองท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

อายุ 47 ปี

อาชีพ : สมาชิกเทศบาลตำบลหัวรอ อ.เมือง จ.พิษณุโลก

ระยะเวลาเป็น อสม. : 14 ปี

ที่อยู่สามารถติดต่อได้ : 178 หมู่ 7 ต.หัวรอ อ.เมือง จ.
พิษณุโลก

เบอร์โทร : -

ID line : -

ตำแหน่งอื่นๆ ที่มี :

1. ประธานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสระโคก
2. รองประธานคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสระโคก
3. ไวยาวัจกรวัดสระโคกโสภาราม
4. ประธานชมรมจิตอาสาประชาชนอาสาสมัคร รพ.สต.บ้านสระโคก
5. คณะกรรมการพัฒนา รพ.สต.บ้านสระโคก
6. ประธานคณะกรรมการศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพผู้พิการและผู้สูงอายุ รพ.สต.สระโคก
7. ประธานชมรมลูกเสือชาวบ้านของอำเภอเมือง รุ่นที่ 71
8. ประธานสภาชุมชนน่าอยู่ บ้านสระโคก
9. คณะกรรมการกองทุนสุขภาพตำบลหัวรอ

รางวัลที่เคยได้รับ

1. รางวัลชนะเลิศ อสม.ดีเด่น สาขาการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อ ระดับจังหวัด ปี 2562
2. เข็มพระราชทานคุณูปการราชอาสาสมัคร ขั้นต้น จากมูลนิธิราชอาสาสมัคร ในพระบรมราชูปถัมภ์ สถาบันราชประชาสมาสัย กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
3. ได้รับคัดเลือกเป็น อสม.ดีเด่น สาขา สุขภาพจิตในชุมชน ระดับตำบล ตำบลหัวรอ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

4. ได้รับเกียรติบัตรเป็นผู้มีบทบาท สร้างชุมชนเข้มแข็ง สร้างกระบวนการมีส่วนร่วม และการพัฒนาประชาธิปไตยของประชาชน จาก อบต.หัวรอ
5. รางวัลบ้านปลอดลูกน้ำยุงลาย จาก รพ.สต.บ้านสระโคก
6. รางวัลแกนนำชุมชนต้นแบบการดำเนินการโครงการจัดสิ่งแวดล้อมในชุมชนเพื่อส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก จาก โรงพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก
7. ได้รับการคัดเลือกเป็น อสม.ดีเด่น สาขาการแก้ไขปัญหาเสพติด จาก สสอ.เมืองพิษณุโลก
8. รางวัลผู้มีความรัก ความสมัครใจ และห่วงใยในภูมิปัญญาท้องถิ่นแผ่นดินหัวรอ จาก อบต.หัวรอ
9. ได้รับการคัดเลือกเป็น อสม.ดีเด่น ระดับตำบล สาขา การแก้ไขปัญหาเสพติด จาก สสอ.เมืองพิษณุโลก
10. รางวัลการเป็นผู้ประสานพลังแผ่นดิน จาก ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ

นวัตกรรม/ผลงานเด่น ที่นำมาใช้

1. นวัตกรรมยางรถยนต์ เพิ่มรายได้ ลดโลกร้อน ป้องกันโรคติดต่อ

กระบวนการในการดำเนินงาน

1. มีขั้นตอนการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อในชุมชน ได้แก่ การทำประชาคม เสนอปัญหา วิเคราะห์ปัญหาแบบมีส่วนร่วม มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา กำหนดรูปแบบการแก้ไขปัญหาของโรค ดำเนินการ และประเมินผลตามลำดับ
2. การจัดการขยะ ใช้วิธีการตั้งคณะทำงานครัวเรือนและพื้นที่สาธารณะ ขอความร่วมมือประชาชน กำหนดวิธีการแยกและเก็บขยะในชุมชน ตั้งกองทุน มีแหล่งรับซื้อขยะในชุมชนโดยกำหนดวันรับซื้อ และมีกิจกรรมรณรงค์
3. นวัตกรรมยางรถยนต์ “เพิ่มรายได้ ลดโลกร้อน ป้องกันโรคติดต่อ” นำยางรถยนต์เก่าที่เคยเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย เกิดมลพิษทางอากาศได้ถ้าทำลายโดยวิธีการเผา และทำให้ภูมิทัศน์ในชุมชนไม่ดี เอามาทำเป็นกระถางต้นไม้ โขงไฟฟ้า อ่างเลี้ยงปลา เป็นต้น ทำให้สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนและลดแหล่งเพาะพันธุ์ของโรค
4. กิจกรรม เสริมสร้างความรู้ เรื่องโรคติดต่อ
5. จัดตั้งธนาคารปลาลูกน้ำและศูนย์เพาะพันธุ์ปลากินลูกน้ำ เพื่อแจกจ่ายประชาชน
6. ใช้สมุนไพรจากภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการป้องกันโรคที่เกิดจากยุง เช่น ทูบตะไคร้, ทูบหรือข่อยข่า, ผิวมะกรูด, ปูนแดงใส่โอ่งน้ำ ตะไคร้หอมทุบวางที่มุมอับ ใช้ผิวส้มตากแห้งจุดไล่ยุง เป็นต้น
7. ใช้ช่องทางวิทยุชุมชนและเสียงตามสายเน้นให้ตรวจสอบความปลอดภัยในบ้านและจัดการกับสิ่งแวดล้อม
8. เตรียมความพร้อมก่อน ระหว่าง หลังการเกิดโรคไข้เลือดออก พร้อมทั้งรณรงค์ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายโดยการเก็บภาชนะที่มีน้ำขังทุกสัปดาห์ ใส่ทรายกำจัดลูกน้ำยุงลายทุกๆ ๓ เดือน ฟันสารเคมีกรณีเกิดโรค ปลอ่ยปลากินลูกน้ำยุงลายและใช้สมุนไพรป้องกันโรค
9. จัดมหกรรมสุขภาพปลอดโรคปลอดภัย ด้วยนวัตกรรมที่ช่วยลดการเกิดโรค และมอบรางวัลเชิดชูเกียรติ

ผลการดำเนินงาน

1. ไม่พบโรคติดต่อระบาดในพื้นที่ โดยเฉพาะโรคไข้เลือดออก โรคมือเท้าปาก โรคหัด โรคฉี่หนู เป็นต้น
2. สร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นต้นแบบในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ
3. ไม่มีประชาชน ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคไข้เลือดออกและโรคติดต่ออื่นๆ
4. มีการจัดการกับขยะอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการป้องกันโรคและทำให้มีรายได้เสริม

5. เกิดนวัตกรรม ยางรถยนต์ “เพิ่มรายได้ ลดโลกร้อน ป้องกันโรค” และ จัดตั้งธนาคารปลากินลูกน้ำ รพ.สต.และ ศูนย์เพาะพันธุ์ปลากินลูกน้ำที่บ้าน อสม.ทุกคน
6. มีการทดแทนการใช้สารเคมีด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน
7. ได้รับรางวัลหมู่บ้านดีเด่น “บ้านสวย เมืองสุข” กรมการปกครอง ปี 2561
8. เป็นชุมชนต้นแบบตามโครงการ “ไทยนิยม ยั่งยืน”

2 สาขา การส่งเสริมสุขภาพ

ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวสุชาทิพย์ สีดี

การศึกษาสูงสุด : มัธยมศึกษา

อายุ 48 ปี

อาชีพ : เกษตรกร

ระยะเวลาเป็น อสม. : 11 ปี

ที่อยู่สามารถติดต่อได้ : 69/2 ม.1 ต.บางซุด อ.สรรคบุรี จ.

ชัยนาท

เบอร์โทร :

ID line :

ตำแหน่งอื่นๆ ที่มี :

1. กรรมการหมู่บ้าน หมู่ 1 บ้านท่าสำโรง
2. เลขานุการกองทุนหมู่บ้าน หมู่ที่ 1 บ้านท่าสำโรง
3. เลขานุการกลุ่มออมทรัพย์หมู่บ้าน หมู่ที่ 1 บ้านท่าสำโรง
4. อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
5. จิตอาสาทำความดีด้วยหัวใจ

บริบท/ที่มาและความสำคัญของปัญหา

1. กลุ่มมารดาและเด็กปฐมวัย พบปัญหาเด็กมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ น้ำหนักเกินเกณฑ์ และปัญหาฟันผุ
2. กลุ่มวัยเรียน พบปัญหาด้านพฤติกรรมสุขภาพ รับประทานอาหารที่ไม่เหมาะสม ไม่ออกกำลังกาย มีภาวะโภชนาการเกินเกณฑ์ และพบปัญหานักเรียนมีเหา
3. กลุ่มวัยรุ่น พบปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและไม่ป้องกัน ทำให้ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร
4. กลุ่มวัยทำงาน พบความเสี่ยงต่อการเกิดโรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูง เนื่องจากพฤติกรรมสุขภาพ
5. กลุ่มผู้สูงอายุ พบปัญหาสุขภาพที่พบมาก คือ โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน ข้อเข่าเสื่อม ภาวะทกถ้ำ และภาวะโภชนาการ ตามลำดับ

นวัตกรรม/ผลงานเด่น ที่นำมาใช้

- กำหนดมาตรการหรือข้อตกลง “สัญญาท่าสำโรง” โดยการทำบันทึกข้อตกลงของผู้สูงอายุและประชาชนในหมู่บ้าน โดยมีข้อตกลงว่า
 - ๑) ออกกำลังกายทุกวันจันทร์-ศุกร์ เวลา ๑๗.๐๐ น. ณ สนามโรงเรียนวัดสุกนารามฯ

- ๒) คัดกรองสุขภาพเบื้องต้น อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง
- ๓) เมื่อมาออกกำลังกายจะมีการหยอดกระปุกออมความสุข วันละ ๑ บาท
- ๔) เมื่อมาออกกำลังกายตามกำหนดครบ ๕ วันในสัปดาห์นั้น จะได้รับไข่ไก่ ๕ ฟอง
- ส่งเสริมบุคคลต้นแบบในการส่งเสริมสุขภาพ “คนดีศรีสุภณาราม” โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดูแลสุขภาพ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อสุขภาพของต้นแบบ เล่าให้แก่ผู้ที่มาร่วมออกกำลังกายหลังเสร็จกิจกรรม
- ประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านมาใช้ในการออกกำลังกาย “รำเรือบกบ้านท่าสำโรง” โดยใช้ไม้พายเรือและคิดทำรำขึ้นมาใหม่แทนการรำไม้พลอง คิดเนื้อเพลงใหม่ส่งเสริมการออกกำลังกายโดยใช้ทำนองพื้นบ้านท่าสำโรง

กระบวนการในการดำเนินงาน : ดำเนินการจัดการสุขภาพ ๕ กลุ่มวัย

๑. กลุ่มมารดาและเด็กปฐมวัย พบปัญหาเด็กมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ น้ำหนักเกินเกณฑ์ และปัญหาฟันผุ แก้ไขปัญหาโดยจัดกิจกรรมส่งเสริมภาวะโภชนาการเด็ก ให้อาหารเสริมแนะนำการทำอาหารให้ผู้ปกครอง เพิ่มกิจกรรมการเล่นแก่เด็กที่มีปัญหาน้ำหนักไม่ตามเกณฑ์ ส่งต่อเจ้าหน้าที่ทันตกรรมสำหรับเด็กที่มีปัญหาฟันผุ
๒. กลุ่มวัยเรียน พบปัญหาด้านพฤติกรรมสุขภาพ รับประทานอาหารที่ไม่เหมาะสม ไม่ออกกำลังกาย มีภาวะโภชนาการเกินเกณฑ์ และพบปัญหานักเรียนมีเหา แก้ไขปัญหาโดยจัดทำโครงการเด็กวัยเรียนตำบลบางซุดสุขภาพดี สูงดีสมส่วน ส่งเสริมการออกกำลังกายในโรงเรียน เลือกรักกิจกรรมกีฬาชายด่ป่า และเก้าอี้ขยายพุง ถ่ายทอดกิจกรรมทำให้โรงเรียนสามารถนำออกกิจกรรมทางกายด้วยตนเอง สร้างทีมส่งเสริมสุขภาพโดยการอบรมแกนนำขยายสู่โรงเรียนในพื้นที่ และจัดทำโครงการกำจัดเหา
๓. กลุ่มวัยรุ่น พบปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและไม่ป้องกัน ทำให้ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร จึงจัดทำโครงการ “condom kids” คิดสัคนิดก่อนคิดมีเซ็กส์ เพื่อแก้ไขปัญหา โดยการให้ความรู้เพศศึกษาวัยรุ่นในชุมชน พูดคุยเรื่องเพศระหว่างเด็กวัยรุ่นกับผู้ปกครอง
๔. กลุ่มวัยทำงาน พบความเสี่ยงต่อการเกิดโรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูง เนื่องจากพฤติกรรมสุขภาพ มีการแก้ไขปัญหาโดย
 - ให้ความรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดย ๕ อ ๓ ส ส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อรับประทานเอง ส่งเสริมการออกกำลังกายในชุมชน ส่งเสริมการฝึกสมาธิเพื่อลดการสูบบุหรี่ อบรมฟื้นฟูแกนนำการออกกำลังกาย ภายใต้โครงการสร้างสุขภาพดีชีวิที่มีสุข และโครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมลดเสี่ยงลดโรค
 - ตั้งชมรมออกกำลังกายในหมู่บ้าน สร้างกระแสการรักสุขภาพ มีการออกกำลังกายบริเวณวัดและโรงเรียนให้กับประชาชนที่สนใจในทุกเดือน
 - คัดกรองกลุ่มเสี่ยงซ้ำ ตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ รพ.สต.
 - จัดตั้งกองทุนออกกำลังกายวันละบาท โดยจะนำเงินมาบำรุงอุปกรณ์เครื่องเสียงหรือกิจกรรมต่างๆ
๕. กลุ่มผู้สูงอายุ พบปัญหาสุขภาพที่พบมาก คือ โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน ข้อเข่าเสื่อม ภาวะหกล้ม และภาวะโภชนาการ ตามลำดับ จัดกิจกรรมแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้แก่ เยี่ยมบ้านหลังกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ เน้นเยี่ยมบ้านคัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้านติดเตียง จัดกิจกรรมส่งเสริมการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ เน้นปัญหาสำคัญ ให้ชุมชนมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไข ร่วมเป็นเจ้าของ อีกทั้งดำเนินการจัดตั้งทีมผู้นำออกกำลังกายกลุ่ม

ผู้สูงอายุ เน้นกิจกรรมรำไม้พลอง จี้กง และกายบริหาร โดยนำนวัตกรรมพื้นบ้านการรำเรือบมาประยุกต์ใช้แทนไม้พลอง พร้อมทั้งนำเพลงรำเรือบมาดัดแปลงใช้ในกิจกรรมนี้

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ความเชื่อมั่นและรักษาสัจจะตามสัญญาทำสำโรงของผู้สูงอายุและทีมงาน
2. ผู้นำออกกำลังกายมีองค์ความรู้ หลากหลายและมีความคิดสร้างสรรค์ประยุกต์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านให้เป็นการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับวัย
3. การทำงานเป็นทีมและเชื่อมโยงกับทุนในชุมชนและเชื่อมกับงบประมาณกองทุนหลักประกันสุขภาพของเทศบาล

ปัญหาอุปสรรค

1. ความพร้อมของเครื่องมือ
2. ความร่วมมือของกลุ่มเป้าหมาย

โอกาสการพัฒนาต่อไป

1. หารูปแบบทางเลือกที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย
2. สร้างเครือข่าย สร้างทีม พร้อมกับขยายเครือข่ายไปยังกลุ่มวัยอื่น
3. มีการถ่ายทอดความรู้ นวัตกรรมในระดับพื้นที่ อำเภอ จังหวัด

3 สาขา สุขภาพจิตชุมชน

ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ-นามสกุล : นางแบระดา เขียวขจีไพโร

การศึกษาสูงสุด : มัธยมศึกษาตอนต้น (กศน.)

อายุ 40 ปี

อาชีพ : เกษตรกร

ระยะเวลาเป็น อสม. : 18 ปี

ที่อยู่สามารถติดต่อได้ : 319 หมู่ 8 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน

เบอร์โทร : -

ID line : -

ตำแหน่งอื่นๆ ที่มี :

1. คณะกรรมการหมู่บ้าน
2. คณะกรรมการจิตเวชในชุมชน
3. คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลนาทราย
4. จิตอาสาดูแลผู้ด้อยโอกาสและผู้พิการในชุมชน

รางวัลที่เคยได้รับ

1. รางวัล อสม.ดีเด่น ระดับอำเภอ สาขา สุขภาพจิตชุมชน ปี พ.ศ.2557-2559
2. รางวัล อสม.ดีเด่น ระดับ จังหวัด สาขาสุขภาพจิตชุมชน ปี พ.ศ.2562

บริบท/ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากข้อมูลสถานะสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ รพ.สต.พระบาทห้วยต้ม พบว่า มีปัญหาการฆ่าตัวตายมาเป็นอันดับที่ 3 อีกทั้งพบว่า ในปี 2562 มีการฆ่าตัวตายสำเร็จ จำนวน 13 ราย และพยายามฆ่าตัวตาย 6 ราย

ข้อมูลผู้ป่วยด้านสุขภาพจิต ปี 2562 ของบ้านพระบาทห้วยต้ม พบว่า มีผู้ป่วยจิตเภท จำนวน 5 ราย ผู้ป่วยด้วยโรคซึมเศร้า 10 ราย ผู้ป่วยวิตกกังวล 4 ราย และผู้ป่วยติดสุรา 3 ราย

นวัตกรรม/ผลงานเด่น ที่นำมาใช้

- ภาษาใจ สื่อดีด้วยคิ้วคิ้ว เป็นเครื่องมือคัดกรองโรคซึมเศร้า 2 คำถาม เป็นภาษากะเหรี่ยง
- อัครวินน้อยคอยห่วงใย ใส่ใจโรคซึมเศร้า

กระบวนการในการดำเนินงาน

1. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา
2. สร้างมาตรการหมู่บ้าน

3. ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าตัวตายในชุมชน

- กลุ่มปกติ ดำเนินการคัดกรอง 2 Q โดยใช้นวัตกรรมแบบคัดกรองภาษากะเหรี่ยง
- กิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุและประชาชนทั่วไป มีการรวมกลุ่มจักสานตัดตั่ง เป็นการสร้างคุณค่าให้กับผู้สูงอายุที่คิดว่าตนเป็นภาระของลูกหลาน
- กลุ่มเสี่ยง จะดำเนินกิจกรรมเยี่ยมบ้านโดย อสม. ร่วมกับเจ้าหน้าที่ คัดกรองแบบคำถาม 2 Q เมื่อพบกลุ่มเสี่ยง จะส่งต่อ รพ.สต.ตามระบบการเฝ้าระวังโรคซึมเศร้าในชุมชน
- กลุ่มเด็กและเยาวชน ดำเนินการให้ความรู้เกี่ยวกับอาการของโรคซึมเศร้า การสังเกตอาการของคนในครอบครัว ลดการตีตราว่าผู้ป่วยโรคซึมเศร้าไม่ใช่คนบ้า
- กลุ่มป่วย เยี่ยมบ้านร่วมกับทีมสหวิชาชีพ กิจกรรมลูกหลานดูแลพ่อแม่สุขใจ

ผลการดำเนินงาน

1. ไม่พบการพยายามฆ่าตัวตายและฆ่าตัวตายสำเร็จในชุมชน
2. คนในชุมชนมีความรู้เกี่ยวกับสุขภาพจิต การดูแลตนเองและผู้อื่น
3. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้กับครอบครัวได้
4. ชุมชนยอมรับและให้ความช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิต

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- ชุมชนเข้มแข็ง แก้ไขปัญหาสุขภาพจิตภายใต้วิถีชีวิตชุมชนตามหลักศาสนาพุทธ
- มีภาคีเครือข่ายที่พร้อมสนับสนุนและร่วมกิจกรรมในชุมชน

4 สาขา การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ-นามสกุล : นายสุทัศน์ คงศรีศิริ

การศึกษาสูงสุด : มัธยมศึกษา

อายุ 24 ปี

อาชีพ : เกษตรกร

ระยะการเป็น อสม. :

ที่อยู่สามารถติดต่อได้ : 36/1 ม.1 ต.แม่ตื่น อ.แม่ระมาด จ.ตาก

เบอร์โทร : -

ID line : -

ตำแหน่งอื่นๆ ที่มี :

1. ประธานกองทุนหมู่บ้าน บ้านห้วยน้ำเย็น
2. ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ภาคสนามมูลนิธิโอโซน
3. กรรมการชมรมสร้างสุขภาพ หมู่ 1 บ้านห้วยน้ำเย็น
4. ประธาน อสม.ประจำหมู่บ้าน
5. คณะกรรมการวัดบ้านห้วยน้ำเย็น
6. ประธานเยาวชนคนต้นน้ำตำบลแม่ตื่น
7. คณะทำงาน CBTx บ้านห้วยน้ำเย็น

รางวัลที่เคยได้รับ

1. อสม.ดีเด่น ระดับจังหวัดและอำเภอ สาขาการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ปี 2562

บริบท/ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สภาพพื้นที่สูงเป็นป่าเขา เสี่ยงต่อการลักลอบค้ายาเสพติด มีการเพาะปลูกฝิ่นตามแนวเขตติดต่อ ประชาชนเสพติดฝิ่น โดยมีผู้ค้าในหมู่บ้าน วิธีส่วนใหญ่ใช้ฝิ่นเพื่อรักษาโรคเนื่องจากโรงพยาบาลอยู่ห่างไกล เงินที่หาได้จะนำมาซื้อฝิ่น เกิดการลักเล็กขโมยน้อยในหมู่บ้าน ไม่ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมต่างๆ สุขภาพร่างกายทรุดโทรม เกิดโรคติดต่อ เยาวชนขาดโอกาสทางการศึกษาเนื่องจากไม่มีเงินส่งเรียน

กระบวนการในการดำเนินงาน

๑. สำรวจปัญหา วางแผนร่วมกับคนในชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดเวทีวิเคราะห์ปัญหาประชุมหารือแก้ไข ปัญหาของชุมชน

๒. ทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง กำหนดบทบาทหน้าที่และภารกิจร่วมกัน
๓. วางแผนจัดการดำเนินงาน ติดตาม เยี่ยม โดยใช้กระบวนการ CBTx (ค้นหาผู้ใช้ที่สมัครใจบำบัด หาข้อตกลงร่วมกันก่อนบำบัด และเข้าสู่กระบวนการบำบัด)
๔. ติดตามประเมินผล คืบหน้าข้อมูลให้ชุมชนสม่ำเสมอ
๕. ส่งเสริม ป้องกันผู้เสพยาใหม่ โดยใช้กีฬา อาชีพ และการศึกษา
๖. สร้างเครือข่าย มีคู่บัดดี้ เพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อเสริมพลัง มีผู้นำทางศาสนา มาเสริมกำลังใจ มีทีมเยาวชนพาพ่อแม่ที่ติดยามาบำบัด
๗. ติดตามให้คงอยู่ในระบบการบำบัด เมื่อครบ ๖ เดือน และ ๑ ปี
๘. ใส่ใจผู้ช้ยา เข้าใจและให้โอกาส ร่วมกันซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้สภาพดีขึ้นและคงทนเพื่อเสริมพลัง ให้ชุมชนยอมรับ และให้สิทธิเข้าร่วมกิจกรรมอีกทั้งร่วมรับผลประโยชน์ของหมู่บ้านด้วยสำหรับผู้ช้ยาที่บำบัดสำเร็จ เสริมอาชีพให้กับผู้ช้ยาที่เลิกยาได้โดยร่วมกับโครงการหลวงฯ
๙. ช้ยาเมทาโดนบำบัด เพื่อทดแทนฝิ่น โดยการสนับสนุนจากมูลนิธิไอโซน

ผลการดำเนินงาน

1. ผู้ช้ยามีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ครอบครัวเข้าใจใส่ใจดูแลกัน ผู้ช้ยามีสุขภาพที่ดีขึ้น หน้าตาสดใส เศรษฐกิจในครอบครัวดีขึ้น
2. ครอบครัวมีความเข้มแข็งขึ้น มีบ้านที่มั่นคงถาวร จากที่เคยสภาพทรุดโทรม
3. ใส่ใจผู้ช้ยา เข้าใจและให้โอกาส ช่วยเหลือ ไม่รังเกียจซ้ำเติม ทีมงานร่วมด้วยช่วยกันซ่อมแซมบ้านให้ผู้ช้ยามีสภาพที่ดีขึ้นและมีความคงทนถาวร
4. คนในชุมชนยอมรับและให้สิทธิเข้าร่วมในกิจกรรมหรือได้ร่วมรับผลประโยชน์ของหมู่บ้าน
5. ได้รับรางวัลหมู่บ้านดีเด่นระดับประเทศ ปี 2562 ด้านการบำบัด ดูแล รักษา ยาเสพติด โดยชุมชนมีส่วนร่วม

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ความร่วมมือของชุมชนและเครือข่าย
2. ความมุ่งมั่น อดทน ของทุกภาคส่วน
3. ครอบครัวและชุมชนให้ความร่วมมือ
4. เครือข่ายที่เข้มแข็ง

5 สาขา การบริการในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) และการสร้างหลักประกันสุขภาพ

ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ-นามสกุล : นางบุญรอด พรหมกา

การศึกษาสูงสุด : -

อายุ 47 ปี

อาชีพ : -

ระยะเวลาเป็น อสม. : 14 ปี

ที่อยู่สามารถติดต่อได้ : 112 หมู่ 1 ตำบลบางลาย อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร

เบอร์โทร : -

ID line : -

ตำแหน่งอื่นๆ ที่มี :

1. ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข หมู่ 1 บ้านยางแขวนซ้อง ตำบลบางลาย จังหวัดพิจิตร
2. เภรัญญิก ชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลบางลาย อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร
3. อาสาสมัครดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ(อสม.) ตำบลบางลาย อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร
4. แกนนำจิตอาสา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางลาย อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร
5. กรรมการด้านควบคุมและป้องกันโรคติดต่อ หมู่บ้านยางแขวนซ้อง ตำแหน่งเลขานุการ
6. กรรมการด้านควบคุมและป้องกันโรคไม่ติดต่อ หมู่บ้านยางแขวนซ้อง ตำแหน่งเลขานุการ
7. กรรมการชมรมผู้สูงอายุ ตำบลบางลาย อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร
8. กรรมการพัฒนาและบริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
9. กรรมการชมรมสร้างสุขภาพพระดับตำบล อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร
10. กรรมการกลุ่มแม่บ้านยางแขวนซ้อง ตำบลบางลาย อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร
11. กองทุนสัจจะหมู่บ้านยางแขวนซ้อง ตำบลบางลาย อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร
12. กรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีผู้ทรงคุณวุฒิ
13. อาสาครูบัญชีของการทรวงเกษตรและสหกรณ์
14. จิตอาสา 904 ของอำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร
15. สมาชิกชมรมคุ้มครองผู้บริโภค ตำบลบางลาย อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร
16. อาสาสมัครจิตอาสาแม่และเด็ก ตำบลบางลาย อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร

รางวัลที่เคยได้รับ

1. รางวัล อสม.ดีเด่น ระดับเขต สาขา การส่งเสริมสุขภาพ ปี พ.ศ.2561
2. รางวัลชนะเลิศประกวดตำบลเกษตรกรปลอดภัย ผู้บริโภคปลอดภัย อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ปี พ.ศ.2555
3. รางวัลชนะเลิศประกวดผลงานชมรมคุ้มครองผู้บริโภค ระดับจังหวัด ปี พ.ศ.2555
4. รางวัลชนะเลิศประกวดต้นแอโรบิก งานมหกรรมสุขภาพอำเภอบึงนาราง ปี พ.ศ.2555
5. บุคคลต้นแบบด้านคุ้มครองผู้บริโภคยอดเยี่ยม ประจำปี พ.ศ.2554
6. รางวัลผู้ประสานพลังแผ่นดิน จากศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ ปี พ.ศ.2546
7. รางวัล อสม.ดีเด่น ระดับประเทศ สาขา การคุ้มครองผู้บริโภค ปี พ.ศ.2558

บริบท/ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาในพื้นที่เกิดจากวิถีชีวิตคนในตำบลมีอาชีพทำกระปุกอสมสิน ใช้เวลาทำงานต่อวันเป็นเวลานานเพื่อค่าแรงที่ได้ตามจำนวนงาน จึงไม่มีเวลาในการดูแลสุขภาพตนเอง มีโอกาสเสี่ยงที่จะป่วยด้วยโรคที่เกิดจากพฤติกรรมได้ อีกทั้งสถานพยาบาลอยู่ไกลจากชุมชน

วัตถุประสงค์ (เชิงปริมาณ/เชิงคุณภาพ)

1. เพื่อให้ประชาชนภายในหมู่บ้าน ได้รับการส่งเสริม ป้องกัน บริการ ฟันฟู เกิดความรู้และตระหนักในการป้องกันส่งเสริมสุขภาพตนเองและครอบครัวไม่ให้เจ็บป่วยจากโรคที่เกิดจากพฤติกรรม
2. เพื่อพัฒนาทักษะทีมงาน และพัฒนากระบวนการดำเนินงาน ส่งเสริม ป้องกัน ฟันฟู บริการให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

นวัตกรรม/ผลงานเด่น ที่นำมาใช้

1. นมเสมือนจริง อุปกรณ์สาธิต การตรวจคัดหามะเร็งเต้านม ตลอดจนใช้สอนมารดาดูแลห้วนมในการให้นมบุตร
2. ป้ายช่วยชีวิต ป้ายให้ความรู้ การติดต่อเมื่อต้องการความช่วยเหลือที่ฉุกเฉินและเป็นอันตรายต่อชีวิต
3. ถังขยะเต็มสุข ถังขยะใช้เก็บเข็มฉีดยาผู้ป่วยโรคเบาหวาน เป็นจุดรวบรวมและนำส่งรพ.สต.เพื่อกำจัดต่อ
4. การดูแลสุขภาพแนวแพทย์วิถีไทย ส่งเสริมการดูแลสุขภาพแนวแพทย์วิถีธรรม ด้วย ยา 9 เม็ด หมอเขียว

กระบวนการในการดำเนินงาน

จัดบริการที่ ศสมช.ในหมู่บ้าน มีอาสาสมัครประจำบ้าน วัสดุอุปกรณ์เบื้องต้น และมีบอร์ดให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารทางสุขภาพ โดยมี อสม. หมุนเวียนมาให้บริการทุกวันจันทร์-ศุกร์ เวลา ๑๗.๐๐ – ๑๙.๐๐ น. และวันเสาร์ เวลา ๑๐.๐๐ – ๑๒.๐๐ น. และให้คำแนะนำทางโทรศัพท์และแอปพลิเคชันไลน์ในทุกวัน

๑. งานโภชนาการ กระตุ้นเตือนให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาโภชนาการที่อาจจะเกิดขึ้นในหมู่บ้าน โดยร่วมมือกับแกนนำของหมู่บ้านในการค้นหาคัดกรองผู้ที่มีภาวะเสี่ยง
๒. งานสุขศึกษา ให้ความรู้ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพของชุมชน ให้ชุมชนร่วมกันแก้ไขปัญหา
๓. งานรักษาพยาบาล อสม.ให้การรักษายาบาลเบื้องต้นแก่ประชาชน ชี้แจงความสามารถของ อสม.เพื่อให้ประชาชนไว้วางใจ แนะนำสถานบริการและส่งต่อผู้ป่วย
๔. การจัดหาที่จำเป็น จัดตั้งกองทุนยาและเวชภัณฑ์ประจำหมู่บ้าน จัดหาที่จำเป็นพื้นฐานเพื่อจำหน่าย เพื่อให้ประชาชนสามารถยาที่จำเป็นเข้าถึงได้สะดวก รวดเร็ว และมีราคาถูก

๕. การสุขภาพิบาลและจัดหาน้ำสะอาด ชี้แจงประชาชนและแกนนำหมู่บ้านถึงความสำคัญของการอุปโภคบริโภคน้ำที่สะอาด
๖. อนามัยแม่และเด็ก และการวางแผนครอบครัว อสม.ชี้แจงและจูงใจให้ประชาชนได้ทราบถึงความสำคัญของการวางแผนครอบครัว ความจำเป็นในการดูแลทั้งก่อนคลอดและหลังคลอด และการรับบริการวัคซีนของทารก
๗. งานควบคุมป้องกันโรคติดต่อ มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ รมรงค์ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ และเฝ้าระวังการระบาด
๘. การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงความสำคัญ และนัดหมายเจ้าหน้าที่ออกให้บริการตามพื้นที่ต่างๆในหมู่บ้าน
๙. การส่งเสริมสุขภาพฟัน ให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพฟัน
๑๐. การส่งเสริมสุขภาพจิต มีการค้นหาคัดกรองผู้ป่วยในชุมชน แนะนำการรักษาและส่งต่อ
๑๑. งานอนามัยสิ่งแวดล้อม ถ่ายทอดความรู้ที่เกี่ยวกับงาน เฝ้าระวังการกระทำที่ก่อให้เกิดมลภาวะในหมู่บ้าน กระตุ้นชุมชนร่วมกันวางแผนแก้ไขปัญหาและดำเนินการกับผู้กระทำผิด งานคุ้มครองผู้บริโภค สอดส่องดูแลตรวจสอบตามร้านค้าต่างๆในหมู่บ้าน ดำเนินการแจ้งเจ้าหน้าที่เมื่อพบเห็นผู้กระทำผิด

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีระเบียบแบบแผน ต่อเนื่อง และมีการประเมินผลการทำงานกับการดำเนินงานตลอดทุกช่วง ได้แก่

1. จัดตั้งคณะทำงาน ทั้งในระดับตำบล ร่วมกับเครือข่ายชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และระดับหมู่บ้าน ประกอบไปด้วยผู้นำชุมชน อสม. และประชาชนในหมู่บ้าน
2. สํารวจข้อมูล รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้านปัญหาสุขภาพ
3. วางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับปัญหา
4. ดำเนินการตามแผน อีกทั้งประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนในหมู่บ้านได้รับรู้ สามารถปรับใช้กับตนเองได้
5. ติดตามประเมินผล และวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในทุกขั้นตอน อีกทั้งประชุมคณะกรรมการเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการตามแผน
6. สรุปผล และนำเสนอข้อมูล เพื่อพัฒนาต่อเนือง

6

สาขา การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ

ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ-นามสกุล : นางยุพิน กายทวรรณ

การศึกษาสูงสุด : มัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน.)

อายุ 57 ปี

อาชีพ : รับจ้าง สำนักงานไปรษณีย์อำเภอป่าซาง จ.ลำพูน

ระยะเวลาเป็น อสม. : 17 ปี

ที่อยู่สามารถติดต่อได้ : 2 หมู่ 1 ต.เหมืองจี้ อ.เมือง จ.ลำพูน

เบอร์โทร : -

ID line : -

ตำแหน่งอื่นๆ ที่มี :

1. วิทยากรในงานต่างๆ เช่น งานแพทย์แผนไทยในชุมชน การออกกำลังกายชมรมผู้สูงอายุ ฯลฯ เป็นต้น
2. ผู้นำอาสาพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)
3. คณะกรรมการหมู่บ้าน
4. คณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนบ้านเหมืองจี้
5. คณะกรรมการศึกษานอกระบบตามอัธยาศัยตำบลเหมืองจี้
6. คณะกรรมการกองทุนเงินล้านประจำหมู่บ้าน
7. คณะทำงานทีมสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) โรคติดต่อของตำบลเหมืองจี้

รางวัลที่เคยได้รับ

1. อสม.ดีเด่น ระดับตำบล สาขาการควบคุมป้องกันโรคติดต่อในชุมชน ปี 2557
2. รางวัล ขวัญใจ(บุคคลตัวอย่างที่ดี) ตำบลเหมืองจี้ ปี 2558
3. อสม.ดีเด่น ระดับอำเภอและจังหวัด สาขาคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ ปี 2560

บริบท/ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันการรักษาอาการเจ็บป่วยของประชาชน มีทางเลือกในการรักษาโรคภัยไข้เจ็บหลากหลายทั้งจากทางสถานพยาบาลของรัฐและเอกชน การรักษาด้วยยาเป็นที่นิยมอย่างมากอีกอย่างหนึ่งคือ การซื้อยารักษาอาการเจ็บป่วยด้วยตนเอง เนื่องจากมีทางเลือกที่อำนวยความสะดวกหลากหลายใกล้บ้าน อาทิ เช่น ร้าน ขายยา ร้านสะดวกซื้อ ร้านขายของชำ ฯลฯ จากการตรวจสอบเฝ้าระวังของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและ อสม. ในการจำหน่ายยาในร้านขายของชำในพื้นที่ ยังพบการจำหน่ายยาที่ไม่ได้รับอนุญาตให้จำหน่าย นอกจากยาสามัญ ประจำบ้าน และมีการจำหน่ายยาแผนโบราณหลากหลายชนิด ซึ่งสิ่งเหล่านี้ อาจเกิดผลกระทบในการเกิด อันตรายต่อสุขภาพและอนามัยของประชาชนโดยตรงได้

วัตถุประสงค์ (เชิงปริมาณ/เชิงคุณภาพ)

- เพื่อรณรงค์เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ในหมู่บ้าน/ตำบล ให้แก่ประชาชนในการเลือกซื้อยาที่ถูกต้อง
- เพื่อสร้างแกนนำเครือข่ายระดับตำบล เพื่อสำรวจและเฝ้าระวังยาแผนโบราณในพื้นที่
- ร้านขายของชำได้รับการสำรวจ/เฝ้าระวังการขายยาแผนโบราณและยาเสพติด

นวัตกรรม/ผลงานเด่น ที่นำมาใช้

1. “อสม.ปีบกะตั้น” เนื่องจาก การดำเนินงาน คุ่มครองผู้บริโภคร ต้องดำเนินงานตลอดทั้งปี มีกิจกรรมในการดำเนินงาน มากมายและกิจกรรมงาน คบส มีช่วงระยะเวลาทำงานที่ชัดเจน กำหนดวันดำเนินงาน เช่น งานประชาสัมพันธ์ งดเหล้าวันพระใหญ่ หรือการเก็บอาหารส่งตรวจ ทำให้เกิดความยุ่งยาก ล้ม และจดจำไม่ได้ อสม.จึงได้คิด นวัตกรรม ที่สามารถจดจำตาราง วันที่ กิจกรรม การทำงาน ให้สามารถดูได้ทันที พกพาได้สะดวก ง่าย ประหยัด จึงคิดถึง คัมภีร์โบราณ ในสมัยอดีต หรือที่เรียกกันว่า ปีบ กะตั้น มาประยุกต์ดัดแปลงจึงเป็นนวัตกรรม การดำเนินงานของคุ่มครองผู้บริโภคร ของ อสม. รพ.สต.เหมืองจี้

2. อสม.สมาร์ทโฟน 4.0 อสม.นักวิทย์ฯชุมชน” ใช้แอปพลิเคชัน สมาร์ท อสม. 4.0 และของ อย. เป็นเครื่องมือเชิงรุก ในการทำงานคุ่มครองผู้บริโภครด้านสุขภาพ แทรกความรู้ ลงพื้นที่ให้ข้อมูล การใช้ยาอย่างสมเหตุผล ข้อมูลการเลือกซื้อ ผลิตภัณฑ์ที่ปลอดภัยให้กับประชาชน

กระบวนการในการดำเนินงาน

1. ประชุมสมาชิก ทบทวนบทเรียน การทำงาน และสรุปผลการดำเนินงานด้านสุขภาพในปีที่ผ่านมา รวบรวมและจัดเก็บข้อมูล
2. ทำงานร่วมกับผู้นำชุมชน สำรวจ ประเมินชุมชน เพื่อค้นหาปัญหา ร่วมวิเคราะห์ปัญหา และวางแผนแก้ไขปัญหา
3. ประชุมประชาคม นำเสนอปัญหาในพื้นที่
4. จัดทำแผนงานร่วมกับแกนนำชุมชน เจ้าหน้าที่ เพื่อจัดโครงการแก้ไขปัญหาและหาแหล่งสนับสนุนงบประมาณ
5. ดำเนินกิจกรรมตามแผน ร่วมกับเจ้าหน้าที่ ประชาชน และแกนนำชุมชน
 - ให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์ข่าวสารแก่ประชาชน ผ่านหอกระจายข่าว ป้ายประกาศ
 - ถ่ายทอดความรู้แก่สมาชิก อสม.น้อย ในโรงเรียน
 - ตรวจสอบร้านอาหาร ร้านขายของชำ ตรวจสอบสารปนเปื้อนในอาหาร ตรวจสอบสถานประกอบการ
 - ส่งเสริมการปลูกและใช้สมุนไพร การปลูกพืชผักสวนครัวปลอดสารพิษ
 - สร้างกระแสการบริโภคอาหารปลอดภัยในโอกาสต่างๆ

7

สาขา ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ

ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวปาริชาติ บุญธิมา

การศึกษาสูงสุด : มัธยมศึกษาตอนปลาย จากศูนย์การศึกษา
นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย อ.แม่สาย จ.เชียงราย
อายุ 60 ปี

อาชีพ : เกษตรกร

ระยะเวลาเป็น อสม. : 15 ปี

ที่อยู่สามารถติดต่อได้ : บ้านสันกอส่า ตำบลโป่งงาม อำเภอ
แม่สาย จังหวัดเชียงราย

เบอร์โทร : 0899971550

ID line : ฮอมพะญา

ตำแหน่งอื่นๆ ที่มี :

1. เลขา อสม.ตำบลโป่งงาม
2. รองประธาน อสม.บ้านสันกอส่า ทำหน้าที่จัดทำแผนและโครงการด้านสุขภาพหมู่บ้าน
3. ประธานศูนย์เรียนรู้ฮอมพะญา สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. ครูภูมิปัญญาไทยด้านการแพทย์แผนไทย
5. ประธานสภาหมอมือเมืองล้านนาอำเภอแม่สาย
6. หมอพื้นบ้าน

รางวัลที่เคยได้รับ

11. เชิดชูเกียรติครูภูมิปัญญาไทยด้านการแพทย์ รุ่นที่ 8 ของสภาการศึกษาและจิตอาสาครูนอกวิทยาลัยอาชีวะแม่สาย
12. ได้รับการรับรองเป็นหมอพื้นบ้านของการกรมการแพทย์แผนไทย
13. ประกาศเกียรติคุณการส่งคืน –มอบตำรับยาแพทย์แผนไทยและตำราการแพทย์ให้ป็นสมบัติของแผ่นดิน

วิสัยทัศน์ในการทำงาน

มีจิตอาสา รวบรวมทีมงาน รักบริการเสียสละ จัดการสุขภาพชุมชนในเชิงรุก ประยุกต์ใช้สมุนไพรในท้องถิ่น มีเครือข่าย สู่
เป้าหมาย สร้างสุขภาพ สร้างงาน เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย เพื่อสุขภาพดีถ้วนหน้าอย่างยั่งยืน

นวัตกรรม/ผลงานเด่น ที่นำมาใช้

1. นวัตกรรมเทียนติดยุงดับ บ้านสันกอส่า เป็นพื้นที่ชายแดน มีนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศเข้ามามาก การ
ระบาดของโรคไข้เลือดออกอยู่ในระดับต้นๆ ของประเทศ อสม.ได้คิดหาวิธีป้องกันไม่ให้ยุงกัด โดยการนำเอา
สมุนไพรที่มีกลิ่นน้ำมันหอมระเหยชนิดต่างๆ เช่น ตะไคร้หอม กระเพราะ ใบการบูร โพล มะกรูด มาสกัดทำเป็น

น้ำมันฉีดพ่นตามตัวและเสื้อผ้า นำไปแจกจ่ายเชิญชวนให้ชาวบ้าน ได้ใช้ในการป้องกันยุงกัด ทำให้บ้านสันกอส่า ไม่พบผู้ป่วยไข้เลือดออกในหมู่บ้านมาตั้งแต่ปี 2557 ความสำเร็จของนวัตกรรม คือความร่วมมือของ อสม.และประชาชนในหมู่บ้าน ในการนำสมุนไพรที่มีอยู่มาให้เป็นวัตถุดิบในการสกัดน้ำมันหอมระเหย และใช้กันอย่างจริงจัง

2. **ถุงร้อนสมุนไพร** เป็นการต่อยอดจากลูกประคบสมุนไพร เนื่องจากพบว่า ลูกประคบสมุนไพร มีข้อจำกัดในการใช้ คือ ต้องนั่งก่อนใช้ และการเจ็บป่วยไม่เลือกเวลา การไม่สะดวกในการใช้ลูกประคบ จึงได้นำสมุนไพรใส่ในถุงร้อน เมื่อจะใช้ให้เติมน้ำร้อนลงไปในถึงร้อนแล้วนำไปประคบในส่วนต่างๆ ของร่างกายเพื่อบรรเทาอาการปวด เช่น ปวดประจำเดือน ปวดบวม เพื่อการไหลเวียนเลือด คลายเครียดได้

กระบวนการในการดำเนินงาน

ในวิถีชีวิตความเป็นชนบทในสมัยเด็กของ อสม.ปาริชาติ การนวด รักษาอาการไม่สบายตามแบบหมอพื้นบ้าน เป็นเรื่องที่ อสม.นางสาวปาริชาติ บุญธิมา เห็นและคุ้นชิน ในสมัยเด็กจะถูกให้นวดเหยียบย่ำไปตามร่างกายและหาสมุนไพรมาให้คนในครอบครัวและญาติพี่น้องในหมู่บ้านเป็นประจำ ทำให้มีความสนใจเรื่องการใช้สมุนไพรตั้งแต่เล็กจนโต เมื่อมีโอกาสได้เป็น อสม. และเข้ารับการอบรมเรื่องการนวดไทย จากหน่วยงานสาธารณสุข ยิ่งทำให้มีความสนใจอยากเรียนรู้ให้ชำนาญมากขึ้น จึงได้ลาออกจาก อสม.เพื่อไปศึกษาศาสตร์ทางการแพทย์แผนไทยจากสถาบันต่างๆ ในต่างจังหวัด

การคอยตั้งคำถามกับตนเองอยู่เสมอว่า สมัยก่อนคนเขาดูแลสุขภาพอย่างไร จะมีวิธีไหนที่ไม่ต้องกินยาบ้าง และการเป็นผู้ไฝรู้ สนใจอย่างจริงจัง เกิดแรงบันดาลใจในการแสวงหาความรู้ ทำให้ได้มีโอกาสได้พบ พูดคุยปัญหาสุขภาพ และเรียนรู้จากผู้รู้หลายๆ ท่าน หลากหลายวิชาด้านการแพทย์แผนไทย นำไปสู่การประยุกต์ ทดลองใช้บำบัด รักษาอาการของชาวบ้านที่มาปรึกษาการเจ็บป่วย หรือที่พบเห็น จนเป็นองค์ความรู้ ภูมิปัญญาชาวบ้านในการดูแลสุขภาพของชุมชน

อสม.ปาริชาติ บุญธิมา ได้ผ่านการศึกษา อบรมหาความรู้การดูแลสุขภาพทั้งในด้านสาธารณสุขและภูมิปัญญาจนมีความสามารถในการดูแลสุขภาพครอบครัวและชุมชน. ใช้บ้านเปิดเป็นศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน ที่คอยให้บริการนวด ออบประคบด้วยสมุนไพร ตอกเส้น ย่ำขาง ย่างซ่า แซ่เท้า นวดเท้า นวดตัวด้วยเขาควาย และดูแลหลังคลอด นอกจากนี้ได้เปิดเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชนหอมพะอู่บ้านโป่งงาม ให้ความรู้ ฝึกอาชีพให้ผู้สูงอายุ ผู้พิการ เด็กนักเรียน ผู้ว่างงาน เป็นที่ฝึกอบรม เพื่อเทียบระดับของนักเรียน กศน.อำเภอแม่สาย โดย อสม.ปาริชาติ บุญธิมา ได้รับสนับสนุนจาก กศน.ให้เป็นวิทยากรปฏิบัติ ได้รับมอบเป็นครูนอกวิทยาลัยด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของวิทยาลัยอาชีวศึกษาแม่สาย ที่จะนำนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาแม่สาย มาเรียน ทำกิจกรรมนวัตกรรมการต่างๆ ทุกวันพุธ จึงทำให้ อสม.ปาริชาติ เป็นคนที่มีความรอบรู้ด้านสมุนไพร การแพทย์แผนไทย ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาพื้นถิ่นมาดูแลสุขภาพของคนในชุมชนจนเป็นที่ยอมรับทั้งในและนอกพื้นที่

8

สาขา การป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์ในชุมชน

ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ-นามสกุล : นายภัทรธรณ์ นุชมอญ

การศึกษาสูงสุด : ปริญญาตรี สาขาช่างเซรามิค สถาบัน

เทคโนโลยีราชมงคลคลองหกธัญบุรี ปทุมธานี

อายุ 49 ปี

อาชีพ : เกษตรกร

ระยะเวลาเป็น อสม. : 10 ปี

ที่อยู่สามารถติดต่อได้ : 111 หมู่ 12 ตำบลหัวดง อำเภอแก้ว
 เลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์

เบอร์โทร : 09 6592 2465

ID line :

ตำแหน่งอื่นๆ ที่มี :

1. ประธานชมรม อสม. รพ.สต.บ้านหวัด และ ประธานชมรม อสม.อำเภอแก้วเลี้ยว ปี 2562
2. ผู้ช่วยเลขานุการชมรม อสม.จังหวัดนครสวรรค์
3. ประธานชมรมนางฟ้า อำเภอแก้วเลี้ยว
4. วิทยากรกระบวนการอบรมทักษะชีวิตเยาวชน และกระบวนการเครือข่ายเอดส์ชุมชน
5. อาสาสมัครคุมประพฤติตำบลหัวดง
6. ประธานเครือข่ายความหลากหลายทางเพศจังหวัดนครสวรรค์
7. คณะกรรมการพิจารณาโครงการกองทุน สคร.3
8. คณะกรรมการศูนย์เฉลิมพระเกียรติเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยโรคเอดส์และผู้ติดเชื้อ HIV อำเภอแก้วเลี้ยว
9. ประธานอาสาสมัครพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ตำบลหัวดง
10. คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพภาคประชาชน จังหวัดนครสวรรค์
11. คณะกรรมการอนุเอดส์จังหวัดนครสวรรค์
12. รองประธานกลุ่มความหลากหลายทางเพศ เขต 3

รางวัลที่เคยได้รับ

1. พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าอาทิตย์อาทิตยารภิติคุณ พระราชทานรางวัลประชาธิปไตย ประเภทบุคคลผู้ทำคุณประโยชน์ ประจำปี 2562 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
2. รางวัล อสม.ดีเด่น ระดับภาค สาขาการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์ ในปี 2560

บริบท/ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์เอดส์จังหวัดนครสวรรค์มีจำนวนผู้ติดเชื้อสะสมแปดพันกว่าราย หากแยกออกเป็นรายอำเภอ อำเภอเก้าเหลียว มีผู้ป่วยด้วยโรคเอดส์ 173 ราย และแยกเป็นรายตำบล ตำบลหัวดง มีจำนวน 42 ราย อีกทั้งปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มีแนวโน้มที่สูงขึ้นและเริ่มกระจายสู่กลุ่มเยาวชนโดยเฉพาะกลุ่มชายรักชาย เป็นกลุ่มที่เสี่ยงเข้าถึงได้ยาก มีโอกาสติดเชื้อได้สูง จึงทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะหาวิธีการป้องกันโรคดังกล่าวในหมู่บ้านและตำบลขึ้น

นวัตกรรม/ผลงานเด่น ที่นำมาใช้

1. **กล่องบริการถุงยางอนามัย** เกิดจากการสำรวจความต้องการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มวัยรุ่นและประชาชน ทั่วไป จึงตั้งจุดบริการถุงยางอนามัยในชุมชนให้สามารถเข้าถึงและป้องกันโรคได้ จากนั้นมีการพัฒนาให้สวยงาม เพิ่มรายละเอียดช่องทางการเข้าถึงความรู้ ขอคำปรึกษาเกี่ยวกับเอดส์บนกล่องบริการ เช่น เบอร์โทรศัพท์ส่วนตัว แอปพลิเคชัน LINE Facebook และมีการเพิ่มจุดบริการกล่องถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้น
2. **ตะกร้ารักพักเอดส์** ใช้ในการอบรมให้ความรู้ เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเข้าใจง่ายและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วย

กระบวนการในการดำเนินงาน

1. นำนโยบาย อสม. ๔.๐ มาใช้ในการทำงาน เช่น ใช้ LINE ให้คำปรึกษาและเป็นเครือข่ายในการทำงาน มีแหล่งความรู้ในแอปพลิเคชัน SMART อสม.
2. หลักการทำงาน บันได ๗ ขั้นตอนสู่ความสำเร็จ คือ ๓ ก ๔ ส ได้แก่
 - กรรมการ เข้าร่วมเป็นกรรมการในกลุ่มต่างๆตั้งแต่ระดับหมู่บ้านจนถึงระดับเขต เพื่อได้เครือข่าย ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานและผู้มีอิทธิพลต่างๆ และได้รับรู้ปัญหาในแต่ละกลุ่มเพื่อนำมาแก้ไขปัญหาได้เหมาะสม
 - กองทุน ประสานงาน ของงบประมาณเพื่อนำมาสนับสนุนแก้ไขปัญหาเอดส์ในชุมชน
 - กิจกรรม มีการดำเนินงานกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์ในชุมชนโดยแบ่งกลุ่มเป้าหมายเป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ป่วยหรือผู้ติดเชื้อ กลุ่มผู้ใช้สารเสพติด กลุ่มความหลากหลายทางเพศ และกลุ่มประชาชนทั่วไป
 - ส่วนร่วม ประสานหน่วยงานภาคีเครือข่ายต่างๆให้มีส่วนร่วมและสนับสนุนการดำเนินงาน
 - สนับสนุน สร้างความไว้วางใจ เพื่อลดช่องว่างในการเข้าถึง
 - สานต่อ ขยายเครือข่าย โดยการจัดตั้งกลุ่มนางฟ้า รวมตัวกันเพื่อดูแลตนเองและสมาชิกในชมรม สนับสนุนกิจกรรมช่วยเหลือผู้ป่วย อบรมความรู้เรื่องเอดส์ ช่วยให้ผู้ติดเชื้อหรือผู้ป่วยเข้าถึงการรักษา ทั้งระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด
 - สื่อสร้างการเรียนรู้ ใช้สื่อหลากหลายรูปแบบในการให้ความรู้ เน้นการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เข้าใจง่าย สนุกสนานไม่น่าเบื่อ จึงเกิดนวัตกรรมที่ชื่อว่า ตะกร้ารักพักเอดส์ ขึ้น
3. ขยายผลการทำงานถึงวัด เพื่อให้สามเณรมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีทัศนคติที่ดี สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับญาติโยมที่มาขอรับคำปรึกษาได้

ผลการดำเนินงาน

1. ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้น มีทัศนคติเชิงบวกกับผู้ป่วย
2. ชุมชนมีการเข้าถึงการตรวจสุขภาพคัดกรองโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์เพิ่มขึ้น

3. ผู้ติดเชื้อเข้าสู่ระบบการรักษา
4. มีเครือข่ายการทำงานที่เพิ่มมากขึ้น ก่อให้เกิดความยั่งยืนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคเอดส์
5. ผู้ติดเชื้อมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

9

สาขา การจัดการสุขภาพชุมชนและอนามัยสิ่งแวดล้อม

ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ-นามสกุล : นายพนม นามผาญ

การศึกษาสูงสุด : มัธยมศึกษา

อายุ 53 ปี

อาชีพ : ผู้ใหญ่บ้าน

ระยะเวลาเป็น อสม. : 19 ปี

ที่อยู่สามารถติดต่อได้ : 45 ม.1 ต.แม่กาษา อ.แม่สอด จ.ตาก

เบอร์โทร :

ID line :

ตำแหน่งอื่นๆ ที่มี :

1. ประธาน อสม.ระดับตำบล และรองประธาน อสม.ระดับอำเภอ
2. ประธานกองทุนต่อลมหายใจแม่กั๊ดหลวง
3. กรรมการพัฒนา รพ.สต.แม่กั๊ดหลวง
4. กรรมการสมัชชาสุขภาพ จังหวัดตาก
5. กรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตอำเภอแม่สอด
6. กรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลแม่กาษา
7. ประธานชุมชนแม่กั๊ดหลวง 5,250 ไร่
8. ประธานเครือข่าย ทสม.ตำบลแม่กาษา/จังหวัด
9. ประธาน รสทป.ตำบลแม่กาษา
10. รองประธานเครือข่ายปราบปรามยาเสพติด ภาค ปชช.ตำบลและจังหวัด
11. กรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน
12. กรรมการพัฒนาโรงเรียนอนุบาลตำบลแม่กาษา
13. รองประธานกองทุนหมู่บ้าน
14. รองประธานกลุ่มเกษตรกรทำไร่ตำบลแม่กาษา
15. กรรมการสถาบันการจัดการเงินกองทุนชุมชนหมู่บ้าน

รางวัลที่เคยได้รับ

1. เกียรติบัตรคณะกรรมการหมู่บ้าน รางวัลชนะเลิศระดับอำเภอ ปี 2554
2. รางวัลชนะเลิศระดับเขต หมู่บ้านตามโครงการบูรณาการสร้างสุขภาพดีวิถีไทย ลดโรคภัยโรคติดต่อเรื้อรัง ปี 2555

3. อสม.ดีเด่น ระดับจังหวัด ปี 2557 สาขาการจัดการสุขภาพชุมชน
4. เกียรติบัตรหมู่บ้านที่มีผลงานปฏิบัติงานดีเด่น ปี 2558
5. อสม.ดีเด่น ระดับจังหวัด ปี 2559 สาขาการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน
6. เกียรติบัตรผู้ที่เสียสละและทำคุณประโยชน์ให้กับทางราชการ 10 ปีขึ้นไป และ 20 ปีขึ้นไป

บริบท/ที่มาและความสำคัญของปัญหา

วัตถุประสงค์ (เชิงปริมาณ/เชิงคุณภาพ)

เพื่อพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมบนพื้นฐานทางปัญญา แบบมีส่วนร่วมในประเด็นขยะในชุมชน

นวัตกรรม/ผลงานเด่น ที่นำมาใช้

1. ธรรมนูญสุขภาพตำบลแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
2. นวัตกรรมจัดการขยะ (ผ้าป่าขยะ) เพื่อปรับปรุงสิ่งแวดล้อมและป้องกันโรคไข้เลือดออก
3. แม่กีดหลวง โมเดล ในการดูแลคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่

กระบวนการในการดำเนินงาน

1. การสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ
 - ขับเคลื่อนงานที่เป็นนโยบายสาธารณะ ประเด็น ขยะชุมชน เพื่อพัฒนาและขับเคลื่อนในชุมชน เกิดบันทึกข้อตกลงความร่วมมือแสดงเจตนารมณ์ร่วมกันในการคัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชน
 - จัดทำธรรมนูญสุขภาพตำบลแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก กำหนดเป้าหมายร่วม ข้อตกลงร่วม กติการ่วม กฎร่วมนำไปสู่สุขภาวะที่ดี นำองค์ความรู้ไปต่อยอดและขยายผลการจัดการระบบสุขภาพชุมชน
2. สร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ
 - นวัตกรรมจัดการขยะ (ผ้าป่าขยะ) เพื่อปรับปรุงสิ่งแวดล้อมและป้องกันโรคไข้เลือดออก ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะ จัดตั้งและขยายเครือข่ายในการดูแลสิ่งแวดล้อมและป้องกันโรคไข้เลือดออก อีกทั้งลดภาชนะต่างๆและสิ่งแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเกิดลูกน้ำยุงลาย
 - สร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคมะเร็งปอด โดยให้ความรู้เรื่องมะเร็งปอดแก่กลุ่มแกนนำ ผู้นำชุมชน ประชาชน หลากหลายช่องทาง สร้างนโยบายหมู่บ้านสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคมะเร็งปอด ปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนเกิดความตระหนักรักษาสิ่งแวดล้อม ลดการเผา การจุกธูปในงานพิธีต่างๆ งดการสูบบุหรี่ และรณรงค์ปลูกผักปลอดสารพิษและผักพื้นบ้าน
 - การจัดการอนุรักษ์ดูแลป่าชุมชนแม่กีดหลวง 5,250 ไร่ เพื่อกำหนดแนวทาง กำหนดกฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติ และบทกำหนดโทษกับผู้ฝ่าฝืน
3. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน
 - ร่วมสร้างชุมชนและท้องถิ่นให้น่าอยู่ โดยการจัดทำโครงการจะมุ่งเน้นการสร้างจิตสาธารณะให้คนในหมู่บ้าน หวงแหนและอนุรักษ์ป่าชุมชน

ผลการดำเนินงาน

1. เกิดนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพของตำบล
2. การดำเนินงานนวัตกรรมขยะ สามารถลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะลง
3. ชุมชนมีการปลูกพืชผักสวนครัวปลอดสารพิษ
4. ชุมชนสามารถเป็นแหล่งที่ให้บุคคลอื่นที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงานได้

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน
2. ภาครัฐีเครือข่ายเข้มแข็ง

ปัญหาอุปสรรค

1. ลักษณะของพื้นที่เป็นพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมาร์ ทำให้เกิดปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรค
2. การอาศัยอยู่ด้วยกันหลากหลายเชื้อชาติ
3. การเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ

10

สาขา นมแม่ และอนามัยแม่และเด็ก

ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ-นามสกุล : นางพัชรินทร์ เงามาม

การศึกษาสูงสุด : มัธยมศึกษาปีที่ ๓

อายุ ๔๖ ปี

อาชีพ : หมอหมวดแผนไทย

ระยะเวลาเป็น อสม. : ๘ ปี

ที่อยู่สามารถติดต่อได้ : ๙๔/๕ หมู่ที่ ๑ ต.โกรกพระ อำเภอ
โกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์

เบอร์โทร :

ID line :

ตำแหน่งอื่นๆ ที่มี :

- รองประธานชมรมสายใยรัก ตำบลโกรกพระ
- ประธาน อสม.หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านหัวแหลม
- ประธานมือปราบลูกน้ำยุ่งลาย ตำบลโกรกพระ
- ประธานผู้ดูแลผู้สูงอายุระยะยาว อำเภอโกรกพระ
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน บ้านหัวแหลม
- กรรมการหมู่บ้านบ้านหัวแหลม

รางวัลที่เคยได้รับ -

บริบท/ที่มาและความสำคัญของปัญหา

๑. ประชากรในหมู่บ้าน มีหญิงวัยเจริญพันธุ์ ร้อยละ ๓๐.๗๕ มีการคุมกำเนิด ร้อยละ ๗๖.๓๕
๒. หญิงตั้งครรภ์ยังไม่ไปรับฝากครรภ์ให้ครบตามเกณฑ์มากเท่าที่ควร
๓. พบเด็กแรกคลอดที่น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์
๔. มารดาหลังคลอดมีปัญหาการให้นมบุตร ซึ่งมีสาเหตุมาจาก หัวนมสั้น หัวนมแตก น้ำนมไม่ไหล มีความวิตกกังวลขาดความมั่นใจ กลัวน้ำนมไม่เพียงพอสำหรับบุตร

วัตถุประสงค์ (เชิงปริมาณ/เชิงคุณภาพ)

๑. เพื่อส่งเสริมให้หญิงวัยเจริญพันธุ์ในหมู่บ้านมีการคุมกำเนิด
๒. เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์ฝากครรภ์ตามเกณฑ์
๓. เพื่อให้มารดาหลังคลอดมีความรู้และมีน้ำนมเลี้ยงบุตรที่เพียงพอ

นวัตกรรม/ผลงานเด่น ที่นำมาใช้

๑. หมอนอุ่นไอรัก ใช้สำหรับประคบคลายเส้นให้กับหญิงหลังคลอดร่วมกับการดั่งสายนม โดยการนำเม็ดมะขาม ตะไคร้ ใบมะกรูด ผิวมะกรูดตากแห้ง มาบรรจุใส่ผ้าที่เย็บเป็นหมอน
๒. การดั่งสายนม สำหรับหญิงหลังคลอดที่น้ำนมไม่ไหลหรือไหลน้อย ทำให้หญิงหลังคลอดมีน้ำนมเพียงพอสำหรับลูก ส่งผลให้เด็กมีสุขภาพแข็งแรง ลดภาระค่าใช้จ่าย

กระบวนการในการดำเนินงาน

๑. สร้างความตระหนักให้คู่สมรสใหม่ โดยการฝากครรภ์ก่อน ๑๒ สัปดาห์ และส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
๒. ดูแลสุขภาพหญิงตั้งครรภ์และหญิงหลังคลอด โดยให้ความมั่นใจแก่หญิงตั้งครรภ์ว่าสามารถให้นมบุตรได้ หากพบปัญหาจะได้รับการช่วยเหลือ มารดาหลังคลอดจะให้บริการดั่งสายนมสำหรับหญิงหลังคลอดที่น้ำนมไม่ไหลหรือไหลน้อย
๓. ดูแลเด็กหลังคลอด ด้วยการรับขวัญและถนอมพิชไฟ

ผลการดำเนินงาน

- คู่สมรสมีความตระหนักในการฝากครรภ์ก่อน ๑๒ สัปดาห์
- หญิงหลังคลอดได้รับการดูแลฟื้นฟูและแก้ไขปัญหา น้ำนมไม่ไหล
- เด็กหลังคลอดได้รับการส่งเสริมและดูแลที่ถูกต้องเหมาะสม

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. ได้ผ่านการอบรมหลักสูตรรณรงค์ไทยเพื่อสุขภาพ การอบรม อสม. นมแม่
๒. ครองตนโดยการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร มีความรับผิดชอบ ประหยัดอดออม เป็นแบบอย่างที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และมีการเสียสละเพื่อส่วนรวม
๓. การครองงาน เป็นแกนนำจัดกิจกรรมสุขภาพและแก้ไขปัญหาสาธารณสุขของชุมชน สร้างศรัทธาชักชวนเพื่อนบ้าน เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น วางตัวเป็นกลาง มุ่งผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
๔. การครองงาน รับผิดชอบต่อหน้าที่ ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ เต็มความสามารถ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ปรับปรุงพัฒนางานสม่ำเสมอ

ปัญหาอุปสรรค

- หญิงหลังคลอดบางคนน้ำนมไม่ไหล ไหลน้อย เนื่องจากผ่าคลอด ทำให้ถอดใจจากการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
- หญิงหลังคลอดบางคนหัวนมสั้น

โอกาสการพัฒนาต่อไป

๑. การพัฒนาและสร้างภาคีเครือข่าย ด้วยการถ่ายทอดความรู้เรื่องการดูแลมารดาหลังคลอดด้วยภูมิปัญญาไทยแก่ญาติ และประชาชนในชุมชนที่สนใจ
๒. ขยายเครือข่ายนมแม่ โดยเน้นการให้ความรู้ในกลุ่มและชมรมผู้สูงอายุ

11

สาขา ทันตสุขภาพ

ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ-นามสกุล : ปรียาพร กอนินัย

การศึกษาสูงสุด : ปริญญาตรี

อายุ ๔๑ ปี

อาชีพ : เกษตรกร

ระยะเวลาเป็น อสม. : ๑๒ ปี

ที่อยู่สามารถติดต่อได้ : ๓๕ หมู่ ๒ ต.เมืองลี อ.นาหมื่น จ.น่าน

เบอร์โทร :

ID line :

ตำแหน่งอื่นๆ ที่มี :

- ประธาน อสม.ระดับหมู่บ้าน
- คณะกรรมการชมรม อสม. ระดับตำบล
- คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้าน
- คณะกรรมการกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน
- ประธานกรรมการสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน
- คณะกรรมการหมู่บ้านป่าชาย

รางวัลที่เคยได้รับ

บริบท/ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากการตรวจสอบสุขภาพช่องปากของประชาชน ในทุกกลุ่มวัย พบปัญหาด้านสุขภาพช่องปากมากที่สุด คือ คราบหินปูน ร้อยละ ๗๕.๙๓ รองลงมาคือ การอมเมียง ร้อยละ ๖๐.๑๒ อีกทั้งยังพบสิ่งทำให้เกิดปัญหาสุขภาพช่องปากของคนในชุมชน ได้แก่ เหงือกอักเสบ ฟันแท้ผุ การดื่มสุราและการสูบบุหรี่

วัตถุประสงค์ (เชิงปริมาณ/เชิงคุณภาพ)

เพื่อแก้ไขปัญหาสุขภาพช่องปากของคนในชุมชน

นวัตกรรม/ผลงานเด่น ที่นำมาใช้

๑. การอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “โครงการคนป่าชายสุขภาพฟันดีทุกกลุ่มอายุ ปีงบประมาณ ๒๕๖๒” เพื่อให้ประชาชน เข้าใจและให้ความสำคัญในการดูแลสุขภาพช่องปากและฟัน มีการดูแลสุขภาพช่องปากที่ถูกต้อง และมีความรู้ในการดูแลสุขภาพช่องปากดูแลตนเองและคนในครอบครัวได้

๒. จากโครงการดังกล่าวฯ ได้กำหนดเป็นข้อตกลงของชุมชนหรือมาตรการชุมชนขึ้นมา ครอบคลุมประชาชน ร้านค้า ร้านขายของชำ งานบุญ งานประเพณีชุมชน โรงเรียน วัด ในประเด็นการขอความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาสุขภาพช่องปากของชุมชน และมีการติดตามการนำมาตรการของชุมชนที่นำไปใช้

กระบวนการในการดำเนินงาน

จากปัญหาสุขภาพช่องปากที่สำรวจพบ จึงนำมาเป็นตัวขับเคลื่อนในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหา

๑. นำปัญหามาปรึกษา ระดมความคิด วางแผนการดำเนินงานกับกลุ่ม อสม. เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน
๒. เสนอข้อมูล ปัญหาที่ได้จากการสำรวจ และแผนงานโครงการให้ที่ประชุมหมู่บ้านประจำเดือน เพื่อพิจารณาปรึกษาร่วมกันกับประชาชน โดยขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ของ อบต.เมืองลี
๓. ดำเนินการโครงการ โดยแบ่งออกเป็น ๓ กิจกรรม ได้แก่ อบรมให้ความรู้เรื่องสุขภาพช่องปากและฟัน กิจกรรมตรวจสุขภาพช่องปาก และกิจกรรมการแปรงฟันอย่างถูกวิธี
๔. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน โดยการสังเกต สอบถาม ติดตามเยี่ยมบ้าน ตรวจสุขภาพช่องปากของกลุ่มเป้าหมาย ทุกๆ ๒ เดือน และการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย
๕. รายงานผลและคืนข้อมูลให้กับ ทีม อสม. ประชาชนในหมู่บ้าน รพ.สต.พี่เลี้ยง และ อบต.เมืองลี

ผลการดำเนินงาน

๑. กลุ่มเป้าหมายเข้าใจและให้ความสำคัญในการดูแลสุขภาพช่องปากและฟัน
๒. กลุ่มเป้าหมายแปรงฟันอย่างถูกวิธีและดูแลสุขภาพช่องปากของตนได้อย่างถูกต้อง
๓. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำความรู้ที่ได้ มาดูแลสุขภาพช่องปากของคนในครอบครัวได้

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. ความสามารถในการทำหน้าที่ของผู้ขับเคลื่อนงาน (อสม.) มีกระบวนการการทำงานเป็นทีม การค้นหาปัญหาโดยการประชุมเสวนากลุ่มแกนนำชุมชน เพื่อสรุปวิเคราะห์สภาพปัญหาชุมชน วิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อย ตลอดจนปัญหาอุปสรรคด้านต่างๆที่ผ่านมา เรียงลำดับความสำคัญของปัญหา เพื่อมาทำแผนชุมชน โดยพิจารณาในส่วนที่ชุมชนดำเนินการเองและขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น เป็นลำดับขั้นตอนและจัดตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบในแต่ละงานโครงการ อีกทั้งประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินงานนั้นสามารถบรรลุความสำเร็จตามแผนที่วางไว้
๒. การบอกต่อและเล่าสู่กันฟังในครอบครัว การดูแลซึ่งกันและกันของครอบครัวในหมู่บ้าน
๓. การติดตามเยี่ยมบ้านอย่างสม่ำเสมอ
๔. สรุปและคืนข้อมูลในที่ประชุมประจำเดือนของหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบและตระหนัก จากนั้นรายงานผลการดำเนินงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาอุปสรรค

๑. ทีม อสม. มีทักษะ ความสามารถและความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกัน
๒. ประชาชนยังมีพฤติกรรมที่เสี่ยงที่จะทำให้เกิดปัญหาสุขภาพช่องปาก เช่น การดื่มสุรา การสูบบุหรี่ การอมเมี่ยง เคี้ยวหมาก
๓. ร้านค้า ร้านขายของชำ จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มที่ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพช่องปาก
๔. งานเลี้ยง งานประเพณีในชุมชน ยังนิยมเลี้ยงแขกด้วย น้ำหวาน น้ำอัดลม ขนมขบเคี้ยว

๕. รพ.สต.เมืองลี ชาติบุคฉลากรด้านทันตสุขภาพในการสนับสนุนการดำเนินงานและความรู้ทางวิชาการ
๖. การเข้าถึงบริการกรณีส่งต่อ ซึ่งจะต่อเดินทางไกล ประชาชนมีข้อจำกัดด้านระยะทางที่ไกลและค่าใช้จ่าย

โอกาสการพัฒนาต่อไป

๑. เกาะติดสถานการณ์ เฝ้าระวัง ติดตาม เยี่ยม กลุ่มเป้าหมายที่มีปัญหาสุขภาพช่องปากอย่างต่อเนื่อง
๒. นำเอาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์
๓. นำกิจกรรม “คนป่าซางสุขภาพฟันดี” บรรจุในแผนพัฒนาสุขภาพของหมู่บ้าน และแผนของกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เพื่อขอรับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง
๔. ดำเนินกิจกรรมดังกล่าวฯ ต่อเนื่อง เช่น เชิญชวนผู้ที่สูบบุหรี่ให้ ลด ละ เลิก การสูบบุหรี่ ขับเคลื่อนมาตรการของชุมชนเพื่อฟันดี ขับเคลื่อนกิจกรรม หนูน้อยฟันดีมีรางวัล

12 สาขา การป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ

ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ-นามสกุล : นางลัดดา เมืงวงศ์

การศึกษาสูงสุด : มัธยมศึกษาตอนปลาย

อายุ 35 ปี

อาชีพ : เกษตรกร รับจ้างทั่วไป

ระยะเวลาเป็น อสม. : 10 ปี

ที่อยู่สามารถติดต่อได้ : 44/1 หมู่ 10 ต.เกาะตาเลี้ยง อ.ศรี
สำโรง จ.สุโขทัย

เบอร์โทร :

ID line :

ตำแหน่งอื่นๆ ที่มี :

- ประธานอาสาสมัครประจำหมู่บ้านระดับตำบลและหมู่บ้าน
- ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน
- กรรมการกองทุนเงินล้าน
- กรรมการประปาหมู่บ้าน

รางวัลที่เคยได้รับ

- อสม.ต้นแบบปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ลดเสียง ลดโรค ดีเด่นระดับอำเภอ ปี 2558
- อสม.ดีเด่น ระดับเขตสุขภาพ ปี 2560 สาขาสุขภาพจิตชุมชน
- อสม.ดีเด่น ระดับจังหวัด ปี 2562 สาขาการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ
- รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ผู้จัดเก็บ จปฐ ดีเด่นระดับจังหวัด ปี 2562

บริบท/ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ข้อมูลสถานะทางสุขภาพของประชาชนในชุมชนบ้านชุมแสง ตำบลเกาะตาเลี้ยง อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย มีปัญหาสุขภาพที่ป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่ต้องดูแลรักษาต่อเนื่อง มากที่สุดคือ โรคเบาหวาน รองลงมาคือโรคความดันโลหิตสูง ซึ่งการป้องกันควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรังนั้นจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ ตั้งใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
นวัตกรรม/ผลงานเด่น ที่นำมาใช้

“ดูแลแบบชิดใกล้ตามสไตล์ อสม.” โดยจะมีเครื่องมือในการดูแล 4 ชิ้น ได้แก่

1. ผังวิเคราะห์ข้อมูลบุคคล เพื่อทราบความเป็นอยู่ ชีวิตประจำวัน รวมไปถึงข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้อง จะได้รู้จักและเข้าใจประชาชนคนนั้น

2. แผนที่ทางเดินชีวิต ลักษณะคล้ายกราฟ แต่ละช่วงมีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นบ้าง วัตถุประสงค์ ความสำเร็จ
3. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สำหรับบันทึกรายละเอียดตัวบุคคล ความสัมพันธ์บุคคล เพื่อช่วยเหลือ ดูแล ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ
4. แผนรองรับการดูแล สำหรับเขียนแผนดูแลคนไข้ ว่าแต่ละปัญหาที่เกิดขึ้น ได้รับการช่วยเหลือจัดการอย่างไรบ้าง ซึ่งได้รวบรวมมาจากข้อ 1-3

กระบวนการในการดำเนินงาน

1. อบรมรับความรู้โรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง
2. อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในการดูแลสุขภาพ 3 อ 2 สรวมไปถึงการออกกำลังกาย
3. คัดกรองโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงในประชาชนกลุ่มเสี่ยง
4. ส่งผลการตรวจคัดกรองแก่ รพ.สต. เพื่อให้การดูแลรักษาต่อเนื่อง
5. เยี่ยมบ้านและพูดคุยให้คำปรึกษา ชักชวนให้ทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพรวมไปถึงการจัดการภาวะความเครียด พูดคุยให้คำปรึกษา และให้กำลังใจ
6. ประสานการส่งต่อผู้ป่วย ผู้เสี่ยง เพื่อให้ได้รับการอย่างรวดเร็วและทันเวลา
7. ติดตามผลการรักษาและการรับประทานยาของผู้ป่วย และติดตามความก้าวหน้าของการรักษา รวมไปถึงการเฝ้าระวังภาวะแทรกซ้อน
8. ประสานงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเจ้าหน้าที่เป็นระยะเพื่อวิเคราะห์และวางแผนการดูแลประชาชนอย่างต่อเนื่อง
9. คำนึงข้อมูลด้านสุขภาพของหมู่บ้านในโอกาสต่างๆ

ผลการดำเนินงาน

- ประชาชน ได้รับการตรวจคัดกรองสุขภาพ และได้รับการดูแลสุขภาพอย่างครอบคลุมทั่วถึง
- ผู้ป่วยที่มีปัญหาได้รับตรวจรักษาอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง
- นวัตกรรมมีการใช้ได้จริง มีความครอบคลุม ในทุกๆด้าน ไม่ว่าจะเป็น ด้านร่างกาย จิตใจ บุคคลสังคม รวมไปถึงแผนรองรับของการดูแลที่แตกต่างกันไปของแต่ละบุคคล
- เผยแพร่นวัตกรรมในพื้นที่อื่น เพื่อใช้ในการวิเคราะห์คน และ ทำแผนการดูแลต่อไป

1.กลุ่มปกติ (ประชาชนอายุ 15-35 ปีขึ้นไป)

- ได้รับการคัดกรอง
- แนะนำเทคนิค 3 อ.
- มีการออกกำลังกาย ทราบเทคนิคการจัดการความเครียด

2. กลุ่มเสี่ยง

- ได้รับการให้ความรู้ด้วยเทคนิค 3 อ
- มีการออกกำลังกาย เกิดชมรมรำไม้พอง เทคนิคการจัดการความเครียด
- ได้รับการติดตามตรวจคัดกรองซ้ำทุก 1 เดือน ติดตามเยี่ยมบ้าน ให้กำลังใจ

3. กลุ่มป่วย

- ได้รับยาตามนัดปกติ
- ไม่มีภาวะแทรกซ้อน

- ได้รับการแนะนำเทคนิค 3 อ ให้สุศึกษาเพื่อปรับพฤติกรรม และป้องกันภาวะแทรกซ้อน
- มีการออกกำลังกาย เรียนรู้เทคนิคการจัดการความเครียด
- ได้รับการเสริมพลังการใช้เทคนิคสมาธิบำบัดในคลินิกเบาหวานและความดันโลหิตสูง ติดตามเยี่ยมบ้าน ให้กำลังใจ ฝ่าฝืนระวังปัญหาต่างๆ ติดตาม กระตุ้นเตือนให้รับยาตามนัดทุกครั้ง

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- การมีครอบครัวที่อบอุ่น เข้าใจ สนับสนุน ให้กำลังใจ และคอยดูแล ห่วงใยตลอดระยะเวลาในการทำงาน
- การอุทิศเวลาแก่ส่วนรวม บางครั้งการให้คำปรึกษาแก่เพื่อนบ้านโดยทั่วไป หรือการดูแลผู้ป่วยไม่เลือกเวลา สถานที่
- เป็นอสม.ที่อยู่ในชุมชนร่วมกันจึงได้รับความไว้วางใจจากการที่มีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน มีความสนิทสนมกันดี
- การเก็บรักษาความลับได้ดี ไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้ป่วย ผู้มาปรึกษาแก่บุคคลอื่น ยกเว้นกรณี จำเป็นต้องประสานข้อมูลกับเจ้าหน้าที่เพื่อการรักษาและดูแลต่อเนื่อง
- มีทีมงานอสม.ที่เข้มแข็งในการร่วมดำเนินงาน ทั้งการคัดกรองและการดูแล รวมไปถึงการส่งเสริมสุขภาพกายใจด้านต่างๆ
- มีการประสานงานที่ดีในการร่วมกันดูแลผู้ป่วยและประชาชน ระหว่าง อสม.เจ้าหน้าที่และญาติผู้ป่วย

โอกาสการพัฒนาต่อไป

- พัฒนาเครือข่ายสุขภาพในหมู่บ้าน โดยอาศัยความร่วมมือของ อสม. ผู้นำชุมชน และเครือข่ายญาติในชุมชนให้มีการร่วมคัดกรอง การแจ้งข่าว และจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในชุมชน
- อบรมเสริมสร้างความรู้ด้านสุขภาพ และสร้างความใส่ใจในการดูแลซึ่งกันและกันแก่สมาชิกเครือข่าย และประชาชนในชุมชน
- จัดตั้งทีมดูแลผู้ป่วยและให้คำปรึกษาให้กระจายอยู่ทั้งหมู่บ้าน เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลและมีกำลังใจในการดำเนินชีวิต และการรักษาที่ต่อเนื่อง
- สร้างเสริมพลังใจ ให้กำลังใจให้แก่ญาติและคนในชุมชนให้เข้าใจและร่วมกันดูแลผู้ป่วย
- จัดทำศูนย์ข้อมูลสุขภาพของหมู่บ้าน โดยการรวบรวมข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย การตรวจคัดกรอง ภาวะสุขภาพ จัดทำทะเบียนให้ถูกต้องครอบคลุมยิ่งขึ้น มีการเชื่อมโยงข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ และเพิ่มช่องทางการติดต่อ
- เสนอแผนงานและโครงการสุขภาพในชุมชน ต่อบริษัทการบริหารส่วนตำบล กรรมการกองทุน หลักประกันสุขภาพตำบล เพื่อให้ทราบสถานการณ์และขอรับสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานด้านสุขภาพในชุมชน โดยเฉพาะการตรวจคัดกรอง และการส่งเสริมสุขภาพ ที่ต้องทำอย่างครอบคลุมทั่วถึง และมีการจัดตั้งกองทุนในการดำเนินงานและดูแลผู้ป่วย เช่น ค่าพาหนะในการเดินทางรับส่งผู้ป่วยไปรับการรักษา
- จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพครอบครัวเพิ่มเติม และขยายผลกิจกรรมที่ทำประจำอยู่เทศน์ ที่ทำประจำอยู่ เช่น ฟังเทศน์ ฟังธรรม กีฬา ดนตรี
- มีการเฝ้าระวังและติดตามอย่างต่อเนื่องในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ

ศูนย์พัฒนาการสาธารณสุขมูลฐานภาคเหนือ จังหวัดนครสวรรค์

Northern regional center for **P**rimary **H**ealth **C**are development